

Prof. zw. dr hab. Wanda Drózka
Instytut Pedagogiki
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Recenzja

w postępowaniu habilitacyjnym Pani dr Agnieszki Rumianowskiej, Uniwersytet Łódzki,
Łódź 2024

Przedmiotem recenzji jest dorobek naukowy Pani dr Agnieszki Rumianowskiej w jej przewodzie habilitacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem monografii naukowej jej autorstwa pt.: *”Młodzi dorośli wobec konfliktów w ujęciu filozofii i pedagogiki egzystencjalnej”*, Wydawnictwo Naukowe Akademii Mazowieckiej w Płocku, Płock 2022,

Zapoznałam się ponadto z całością dokumentacji, która obejmuje przebieg edukacji, zatrudnienia, dorobek naukowy, organizacyjny oraz autoreferat.

Z danych zawartych w tych dokumentach wynika, że Pani dr Agnieszka Rumianowska od 2017 roku pracuje jako adiunkt na Wydziale Nauk Humanistycznych i Informatyki w Akademii Mazowieckiej w Płocku. Wcześniej w latach 2006 – 2016 pracowała jako starszy wykładowca na Wydziale Nauk Humanistycznych i Społecznych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku.

Przed podjęciem zatrudnienia w PWSZ, obecnie AM w Płocku w l. 1996-1997 pracowała jako nauczycielka w Liceum Ogólnokształcącym im. S. Małachowskiego w Płocku, zaś jeszcze wcześniej przez jeden rok była lektorką języka niemieckiego na Politechnice Warszawskiej, filii w Płocku.

Od 2004 roku pracuje na stanowisku Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia, zaś od 2020 roku pełni funkcję Dziekana Wydziału Nauk Humanistycznych i Informatyki AM w Płocku.

Pani dr A. Rumianowska posiada wyższe wykształcenie magisterskie w zakresie filologii germańskiej, uzyskane w 1995 roku na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Łódzkiego. (Nie podano tematu pracy magisterskiej, ani odpisu dyplomu mgr).

Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa uzyskała w 2006 roku na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie rozprawy doktorskiej, pt. *„Współczesna kultura popularna w nauczaniu i uczeniu się języków obcych. Muzyczny wideoklip”*, Promotor: prof. dr hab. Elżbieta Zawadzka-Bartnik (Na dyplomie doktorskim nie ma podpisu Rektora ani innych podpisów.)

W 2013 roku ukończyła studia podyplomowe w zakresie Konfliktów w rodzinie i mediacji rodzinnych na Uniwersytecie Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie.

Należy podkreślić zatem, że Pani doktor posiada udokumentowane kompetencje w zakresie wiedzy i umiejętności badawczych w bardzo wielu obszarach, i tu należy zauważyć, iż są one niekiedy znacznie rozbieżne, zwłaszcza z dyscypliną pedagogiki. Zarówno wykształcenie magisterskie, jak i doktorskie wskazują na kompetencje bardziej w sferze metodyki języków obcych, niemieckiego? Jest to bardzo zawężony wycinek dydaktyki jako subdyscypliny pedagogicznej. Należy dodać, że jak informuje Pani doktor w swym autoreferacie, w Akademii naucza różnych przedmiotów, w tym najczęściej są to zajęcia z mechanizmów powstawania, eskalowania i rozwiązywania konfliktów; mediacji rodzinnych; mediacji w sprawach karnych i nieletnich; strategii oraz technik negocjacyjnych i mediacyjnych, itp.

Prowadziła prace licencjackie i na studiach podyplomowych. Otrzymała w ostatnich latach kilkanaście nagród Rektora AM w Płocku.

Dorobek naukowy dr Rumianowskiej obejmuje publikacje w postaci wspomnianej wcześniej, wydanej w 2022 roku jednej (1) monografii autorskiej, jako przedmiotowej w przewodzie habilitacyjnym, oraz szeregu artykułów naukowych i rozdziałów w monografiach naukowych.

Większość dorobku naukowego dotyczy różnych aspektów metodycznych, praktycznych w nauczaniu języka obcego z zakresu glottodydaktyki, zaś później zainteresowania skoncentrowane zostały na nowych zagadnieniach: rodziny, konfliktów interpersonalnych, różnic płciowych w nauczaniu, itp., przy czym nie ma informacji skąd ten zwrot. Od nauczania języków obcych poprzez kulturę popularną, rodzinę, mediacje, tożsamość młodzieży, negocjacje w biznesie, pracownika socjalnego, kompetencje medialne, itp., do filozofii egzystencjalnej i personalizmu.

Można by zauważyć, że właściwie każdy z obszarów jest jakby oddzielnym polem Jej dociekań i działań edukacyjnych, jednakże widzimy jednocześnie, jak zajmując się tymi zagadnieniami Autorka dojrzywała poznawczo, jak ewoluowała jej znajomość kwestii teoretycznych i metodologicznych oraz podejmowanych przez nią problemów naukowo-badawczych.

Podejmując jednak próbę zrozumienia tak znacznych rozdźwięków, można by tłumaczyć ten fenomen m. in. tym, że różne są niekiedy etapy na niełatwej przecież drodze naukowego rozwoju. Jednakowoż nie można nie dostrzec, że problematyka filozofii egzystencjalizmu w

aspekcie konfliktów, jako główny kierunek w dorobku, jest reprezentowana skromniej, tak w sensie czasowym, jak i publikacyjnym, wyjąwszy monografię.

Zainteresowanie tym kierunkiem, co można wywnioskować z autoreferatu, zaczyna się dopiero od 2018/19 roku się i pojawia się w związku z udziałem w seminarium ks. prof. dr hab. Jarosława Michalskiego, które odbywało się w Akademii Mazowieckiej w Płocku. Od 2018 roku dr Rumianowska uczestniczyła też Ogólnopolskim Seminarium Doktorskim i Podoktorskim prowadzonym przez prof. dr. hab. Bogusława Śliwerskiego, dr hab. Magdę Karkowską oraz dr hab. Alinę Wróbel w Uniwersytecie Łódzkim, na Wydziale Nauk o Wychowaniu.

Może jednakże wzbudzać podziw, że w tak krótkim czasie, bez studiów pedagogicznych, ani filozoficznych czy nawet psychologicznych, Pani Doktor podjęła i zrealizowała tak trudne zagadnienie, jak (tu cytuję z autoreferatu): *"Odczytanie dorobku egzystencjalizmu teistycznego (religijnego, chrześcijańskiego). (Dopisek mój) w ujęciu pedagogicznym, a jednocześnie zestawienie go z pedagogiką personalistyczną stanowiło podstawę do skatalogowania w kolejnej fazie mojej pracy najbardziej charakterystycznych właściwości pedagogiki egzystencjalno-personalistycznej."*

Należy do tego dodać przeprowadzenie niełatwych badań empirycznych, jakościowych oraz napisanie obszernej prawie 450 stronicowej monografii naukowej, będącej podstawą wniosku habilitacyjnego.

Wracając do dorobku, należy ponadto podkreślić znaczną aktywność konferencyjną dr Rumianowskiej, w większości z wystąpieniami, prezentacjami, tak w Polsce jak i za granicą. Warto odnotować szereg wykładów gościnnych na seminariach w Polsce, jak również w ośrodkach naukowych za granicą, w Niemczech, Wielkiej Brytanii i in.

Liczne są też dokonania organizacyjne i pozanaukowe dr Rumianowskiej, tak w Uczelni, jak i na rzecz mieszkańców Płocka, w ich wspieraniu w różnych obszarach życia, np. cykle wykładów, Uniwersytet III wieku, wykłady dla bezdomnych, osadzonych, organizowanie konkursów wiedzy, itp. Aktywność Pani Doktor w bardzo wielu różnych dziedzinach pozanaukowych jest tak rozległa, że wprost nie jest możliwe dokładne jej opisanie w niniejszej recenzji.

Podobnie rzecz ma się z dorobkiem naukowym, który jest obszerny, a przy tym tak zróżnicowany tematycznie, że w swej recenzji, dla jasności, bardziej skoncentruję się na analizie głównego, wskazanego przez wnioskodawczynię, osiągnięcia, jakim jest monografia autorska pt. *"Młodzi dorośli wobec konfliktów w ujęciu filozofii i pedagogiki egzystencjalnej"*, Wydawnictwo Naukowe Akademii Mazowieckiej w Płocku, Płock 2022, ss. 434, bibliografia.

Głównym celem monografii była próba wykorzystania założeń i dorobku egzystencjalizmu na gruncie filozofii, psychologii, w szczególności zaś pedagogiki egzystencjalnej i personalistycznej dla rozwiązywania konfliktów egzystencjalnych w życiu młodych dorosłych osób, w dzisiejszych realiach kryzysów i zagrożeń kultury, duchowości, człowieczeństwa.

Znacznym *novum* podjętej w monografii problematyki jest wykorzystanie założeń filozofii egzystencjalnej oraz pedagogiki egzystencjalno-personalistycznej wraz z kategorią konfliktu egzystencjalnego w praktyce badawczej, z zastosowaniem metod jakościowych, w szczególności zaś biograficznego wywiadu narracyjnego.

Tak pomyślane podejście metodologiczne okazało się wartościowe i przydatne, gdyż umożliwiło Autorce wykazanie pedagogicznego znaczenia oraz potrzeby badania i interpretacji konfliktów życiowych z perspektywy teorii egzystencjalnej i personalistycznej. Można by też zauważyć, że jest to udana próba odnowienia, czy też nowego spojrzenia na problematykę egzystencjalizmu (w filozofii, psychologii, pedagogice) i personalizmu, czyli humanistycznych nurtów w nauce, oraz ukazania ich znaczenia dla interpretacji trudów życia oraz rozumienia ludzi w (po) nowoczesnych kontekstach społeczno-kulturowych.

Takie też były intencje naukowe Autorki, przyświecające podjęciu tego tematu, gdy pisze, że obecnie nasze życie jest podporządkowane wymogom wydajności wysiłków ludzkich, optymalizacji i usprawniania podejmowanych działań poprzez odwołanie się do najnowszych osiągnięć nauki. Uważa ponadto, że problemem jest nie tyle hołdowanie owej skuteczności, racjonalizmowi i użyteczności, gdyż takie są realia nowoczesności, ile - jak pisze: (...) *„tendencja do ujmowania świata i istnienia człowieka w sposób jednostronny, ograniczony do wybranych aspektów, preferowanych punktów widzenia oraz dających się przewidzieć i zweryfikować efektów. Przejawem wspomnianego trendu jest m.in. odsunięcie na bok problematyki duchowości, transcendencji i sensu istnienia, a także zdeprecjonowanie w refleksji pedagogicznej fenomenów losu, cierpienia i tragizmu ludzkiej egzystencji.”* (Wstęp)

Dalej Autorka zauważa, (z czym można się zgodzić) że *„spłaszczenie obrazu rzeczywistości i uproszczenie struktury bytu ludzkiego przy zmarginalizowaniu tego, co niewygodne i nie wpisujące się w przyjętą wizję człowieka i świata, wyraźnie kontrastują z kompleksowością egzystencjalnego usytuowania jednostki w świecie, jej uwikłaniem w szereg rozmaitych napięć i zależności oraz wielowymiarowością nieskończonych wysiłków ludzkich na drodze zdomowienia się w świecie.”*(Wstęp)

Można by dodać, że w obecnych realiach, wśród możliwości nieograniczonej w istocie, wielości wyborów, człowiek współczesny tym bardziej powinien wiedzieć, co wybiera, mieć tego świadomość; wolność oznacza odpowiedzialność, krytyczne myślenie, refleksyjność,

która wszak wymaga rzetelnej wiedzy z różnych dziedzin oraz doświadczenia. Oznacza to, że w procesie wychowania należy wyeksponować potrzebę samopoznania i autorefleksji, o co Autorka wnioskuje na podstawie przeprowadzonych badań.

W dalszej części recenzji skoncentruję się na bliższym przyjrzeniu się autorskiej monografii naukowej, która jest obszerną rozprawą naukową, rodzajem studium teoretyczno-empirycznego o strukturze typowej dla tego typu publikacji.

Monografia obejmuje zatem wstęp, część teoretyczną (trzy rozdziały), część metodologiczną (jeden rozdział) część empiryczną (dwa rozdziały) - ogółem sześć rozdziałów merytorycznych i zakończenie.

W I rozdziale teoretycznym, zatytułowanym: *"Filozofia egzystencjalno-personalistyczna. Inspiracje pedagogiczne"*, Autorka dokonuje przeglądu i pogłębionej analizy dorobku myślicieli reprezentujących filozofię egzystencjalną oraz jej aspektów pedagogicznych, w tym wizji człowieka w nurcie egzystencjalizmu teistycznego i agnostyczno-ateistycznego. Główny nacisk kładzie na problematykę osoby ludzkiej w teistycznym egzystencjalizmie oraz na ukazanie wspólnych cech tego nurtu z bliskim pedagogice personalizmem.

Rozdział II teoretyczny zatytułowany *„Konflikt egzystencjalny i jego pedagogiczne znaczenie”* obejmuje rozważania nad fenomenem konfliktu egzystencjalnego. Autorka rozumie go jako *„domagający się rozwiązania permanentny stan napięcia na skutek ścierania się w człowieku przeciwstawnych sił, dążeń i tendencji działania, będący efektem jego konfrontacji z obiektywnymi prawdami egzystencjalnymi: wolnością (i koniecznością), skończonością bytu ludzkiego (i nieskończonością), szeroko rozumianym losem (i dążeniem do szczęścia i bezpieczeństwa) oraz samotnością (i potrzebą bycia z drugim człowiekiem).”*

Z tej perspektywy Autorka przyjmuje wizję wychowania jako drogi do rozumienia i urzeczywistniania wartości, kształtowania postaw, charakteru, umiejętności pokonywania słabości, przeszkód, napięć - w celu osobowego spełnienia.

W ujęciu Autorki konflikt egzystencjalny postrzega ona nie jako zjawisko negatywne, które trzeba eliminować z życia człowieka i z wychowania, lecz przeciwnie - konflikt stanowi według koncepcji Autorki, punkt wyjścia do głębokiej autorefleksji, poszukiwania własnego ja i odpowiedzi na pytania o sens i celowość własnego istnienia

Trzeci rozdział teoretyczny pt. *„Konteksty pedagogiczne symboliki egzystencji i dylematów egzystencjalnych”* zawiera omówienie symboliki zamieszkania, motyw domu, motyw wędrówki, motyw przebudzenia i ponownego narodzenia,

Założenia metodologiczne badań omówione są w rozdziale zatytułowanym: *„Konflikty egzystencjalne w narracjach młodych dorosłych. Metodologia badań”*, w którym

wyodrębniono podtytuły: problematyka badawcza; badania biograficzne; analiza dokumentów biograficznych; wywiad narracyjny; sposoby analizy i interpretacji dokumentów biograficznych; sposoby analizy i interpretacji wywiadów narracyjnych; organizacja badań, dobór próby i charakterystyka osób badanych.

W rozdziale tym Autorka omawia i wyjaśnia jakościową perspektywę swych badań, z zastosowaniem podejścia biograficznego, w celu uchwycenia znaczeń, jakie młodzi dorośli nadają/uzyskują w wyniku doświadczania i przeżywania konfliktów egzystencjalnych.

Autorka tłumaczy wybór osób w wielu wczesnej dorosłości tym, że zależało, aby były to osoby, które pomimo, iż posiadają już określony status tożsamości, to nadal poszukują jej głębszych zrębów.

Badania przebiegały w dwu fazach. W pierwszej fazie badaniami objęto trzynaście osób znajdujących się w przedziale od 20 do 23 roku życia (studenci studiów dziennych na kierunkach: filologia angielska i ekonomia). Osoby te zostały poproszone o swobodną, pisemną wypowiedź na sformułowany ogólnie temat: „*Konflikty (z samą/ym sobą i z innymi ludźmi) w moim życiu*”.

Następnie z dziesięcioma innymi osobami w wieku już starszym (20-31 lat), niż poprzednia grupa, Autorka przeprowadziła narracyjne wywiady biograficzne wg. koncepcji Fritza Schutzego. Badani ci zostali wybrani w sposób celowy, jako doświadczający problemów życiowych, takich jak: śmierć osób najbliższych, przemoc, choroba, doświadczenie pogardy i odmowy uznania ze strony otoczenia, niepowodzeń w realizacji własnych marzeń czy też trudności w nawiązaniu relacji interpersonalnych. Nie mam tu zastrzeżeń do samej procedury tego badania.

Zamierzeniem badawczym było rozpoznanie sił pozwalających jednostce na przekształcanie siebie i otaczającego ją świata, a także sił blokujących jej działania i dążenia. Przy czym uwaga skoncentrowana jest na procesualnym charakterze biografii, perspektywie badanego, jego autentycznych doświadczeniach, subiektywnych sposobach definiowania siebie i sytuacji społecznych.

Ogólnie rzecz ujmując zastosowana procedura badawcza jest adekwatna wobec podjętej problematyki badawczej i przyjętych założeń teoretycznych. Pisałam o tym we wstępnej części recenzji. Analizy wypowiedzi autobiograficznych i autobiograficznych wywiadów narracyjnych interesujące, z polotem.

Mam jednakże kilka bardziej szczegółowych uwag. I tak:

- po pierwsze, używanie określenia badania biograficzne zamiast metoda biograficzna jest niejasne, Lepsze byłoby stosowanie pojęcia badania jakościowe z zastosowaniem metody

biograficznej w jej odmianie autobiograficznej. W istocie bowiem wszystkie dane uzyskane w drodze wypowiedzi i wywiadów mają charakter narracji autobiograficznej, Czyli są to podmiotowe, autorskie, subiektywne opowieści o swym życiu, w tym przypadku życiu z doświadczaniem konfliktów i problemów egzystencjalnych.

- po drugie, istnieje różnica pomiędzy biografią a autobiografią. Biografia to opowiadanie o kimś trzecim, to odtwarzanie czyjegoś życiorysu (przebiegu życia, historii życia) czerpiąc materiał z różnych źródeł, w tym z dokumentów osobistych, jak: autobiografie, pamiętniki, dzienniki, listy, zeznania. Natomiast autobiografia (lub pamiętnik) to opowieść o sobie samym.

Autobiografia jest relacją z życia, w której centralną rolę odgrywa autonarracja. Jest ona rozumiana za Denzinem, jako „historia własnego „ja” w stosunku do jakiegoś wydarzenia lub przeżycia”. Autonarracje dostarczają informacji (danych) bezpośrednich o tym, jak jednostka interpretuje wydarzenia swego życia oraz jaka jest treść tych interpretacji.

Wnikając w te interpretacje wnikamy bezpośrednio w świat znaczeń badanej osoby, w jej motywacje, przekonania, wartości, dążenia i cele życiowe, pragnienia, zaangażowania, wierzenia religijne, przeświadczenia moralne i światopoglądowe, preferencje estetyczne.

Uchwycenie wyrażanych w ten sposób subiektywnych znaczeń, a w konsekwencji odkrycie porządku znaczeniowego badanej osoby oraz jego genezy na tle całokształtu doświadczenia indywidualnego i społeczno-kulturowego, jest tożsame ze zrozumieniem osoby.

W kwestii różnicy warto przytoczyć warto przytoczyć stanowisko Philippe Lejeune – znawcy w dziedzinie biografistyki. Otóż twierdzi on, że biograf opowiada rzeczy, które powiedzieć może tylko on i na tym polega pożytek z jego opowieści. Natomiast w wypadku biografii łatwo zebrać dodatkowe dane i sprawdzić ścisłość narracji. Ale nie tu przebiega różnica: paradoksalnie polega ona na tym, że w autobiografii ścisłość nie jest kwestia najważniejszą.

- Po trzecie, dokumenty biograficzne czy dokumenty osobiste. Dokumenty biograficzne to dokumenty potwierdzające fakty dokonane, obiektywne, sprawdzalne, dla przykładu odpis aktu urodzenia, odpis dyplomu magisterskiego, itp. Dokumenty zaś osobiste (dzienniki, listy, laurki, autobiografie, pamiętniki, swobodne wypowiedzi, itp. (Szczepański), to te wytworzone przez sam podmiot o sobie. Są wynikiem osobistej, refleksyjnej interpretacji swego życia w jego przebiegu, w wielorakich kontekstach indywidualnych, społeczno-kulturowych i historycznych.

Po czwarte, badania jakościowe, pomimo iż nie są stricte naukowe, to jednak nie zwalniają autorów od spełnienia ważnego kryterium, mianowicie zamieszczania surowego zbioru danych, w tym przypadku zapisu wypowiedzi autobiograficznych i transkrypcji

wywiadów. Na marginesie można by zauważyć, że panuje jakaś maniera unikania tego zwyczaju, jak też np. nie pokazywania narzędzi badawczych, zadawanych pytań, odezów, tematów swobodnych wypowiedzi, itd.

Mam też problem z tym, że badania obejmowały dwie różne grupy osób w istocie młodszych i o 10 lat starszych. Jak to zmienia wyniki?

Wypowiedzi ponadto na uzgodniony temat, to są po prostu wypowiedzi autobiograficzne, nie zaś ogólnie nazwane, i niejasne - *dokumenty biograficzne*, w nawiasie *osobiste*??

„*Znaczenia przypisywane konfliktom egzystencjalnym*” oraz „*Postawy wobec konfliktów egzystencjalnych*” – to tytuły kolejnych rozdziałów monografii, w których omówiono wyniki przeprowadzonych badań.

Zwraca uwagę analiza wypowiedzi autobiograficznych/wywiadów? (Autorka nazywa je dokumentami biograficznymi) wywiadów / (przy czym są to wypowiedzi pisemne na temat (zob s. 274.)), którą przeprowadzono na wielu poziomach w tym językowym i gramatycznym, w większości zgodnie z ustaleniami Jana Szczepańskiego (1971) oraz pracami Dariusza Kubinowskiego (2002).

Jeśli chodzi o analizę wyników badań, to należy podkreślić jej wysoką wartość poznawczą i praktyczną zarazem. Poznawczo, przeprowadzone analizy pogłębiają wiedzę o konfliktach egzystencjalnych i ich wychowawczych aspektach. Wnoszą wiele nowych treści do pedagogiki, a zwłaszcza pedagogiki egzystencjalnej i personalistycznej. Jak słusznie pisze Autorka – „*Jeśli celem wychowania ma być wspieranie człowieka w urzeczywistnianiu jego człowieczeństwa, to zrozumiałym jest, że pedagogika nie może przejść obojętnie obok sprzeczności wpisanych w egzystencję ludzką.*” (s. 431)

Zastosowanie metodologii jakościowej z wykorzystaniem wypowiedzi autobiograficznej oraz narracyjnego wywiadu biograficznego Fritza Schutzego stanowi dodatkowy, istotny walor przeprowadzonych analiz. Podejście to umożliwiło m.in. stworzenie typologii postaw narratorów wobec doświadczanych przez nich konfliktów egzystencjalnych, typologii narracji, zestawienie praktyk scalających tożsamość.

Ważnym wnioskiem wypływającym z analizy dorobku myśli egzystencjalno-personalistycznej, jest wskazanie na pedagogiczny wymiar problematyki refleksyjnej samoświadomości, postrzeganej tu jako specyficznie ludzka forma kontaktu człowieka z samym sobą i otaczającym światem.

Reasumując, w nawiązaniu do treści recenzji, w zdecydowanej mierze pozytywnej, (pomimo pewnych uwag krytycznych), jako recenzentka w przewodzie habilitacyjnym,

wnioskuje pozytywnie o nadanie Pani dr Agnieszce Rumianowskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie pedagogiki.

Uważam, że całokształt dokonań naukowych, dydaktycznych, organizacyjnych oraz współpracy międzynarodowej dr Agnieszki Rumianowskiej spełnia ustawowe wymogi.

Główne zaś osiągnięcie naukowe „*Młodzi dorośli wobec konfliktów w ujęciu filozofii i pedagogiki egzystencjalnej*”, będące podstawą wniosku, odpowiada kryterium naukowej nowości rozprawy habilitacyjnej oraz spełnia wymogi merytoryczne ustawy z dnia 20 lipca 2018r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dz. U. z 2020r. poz. 85 z późn. zm.), upoważniająca do nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogiki.

Wanda Drózka

Kielce, 12.02. 2024 r